

ISTORICUL LOCALITATII

Cadrul natural favorabil a înlesnit oamenilor Inca din cele mai vechi timpuri construirea unor aşezari, situate pe valea paraului Voitinel, in depresiunea dintre Dealul Leahului şi Dealul Bradet sau la contactul cu muntele, fiind ferite din calea intemperiiilor climatice sau a navalitorilor.

Aceasta aşezare a fost propice atat creşterii animalelor prin existenta paşunilor cat şi a agriculturii avand şi terenuri arabile.

Asupra comunei Galanesti, cercetari arheologice sistematice nu s-au efectuat,dar descoperirile întâmplatoare, precum şi, pasiunea pentru cercetare a inceputurilor a profesorului de istorie Mircea Doru Hrisca l-a determinat pe acesta sa adune în colectia personala cateva piese arheologice care dovedesc locuirea acestei aşezari înca din neolitic.

In anul 1968 cu ocazia largirii drumului spre albia parului Voitinel, care trece pe langa cimitirul din localitate, la cca. '100 m distanţa, s-au descoperit întâmplator, la aproximativ 90 cm adancime un numar de 2 topoare şi trei daltite, datate ulterior ca apartinand cultului Cucuteni.

În sprijinul afirmatiilor ca aeeasta aşezare a fast locuita din cele mai vechi timpuri (neolitic şi epoea bronzului), sunt şi date inserate in "Dictionarul Geografie al Bucovinei", in care se arata ca la Horodnic, pe dealul Colnic se se invceineaza *cu* localitatea Voitinel, exista peste 60 de tunele.

Unele dintre' acestea au fast sapate şi cercetate *in* anul 1893 şi s-au gasit in ele unelte de piatra, resturi de carbuni de lemn, fragmente de oase Impietrite.

Date despre evolutia habitatului uman pe aceste locuri **pana** la atestarea

documentara nu sunt, dar din primul document cunoscut care vorbește despre această localitate rezulta că ea exista cu mult înainte, probabil înainte de întemeierea Țării Moldovei.

Prima atestare documentara dateaza de mai bine de cinci secole; din timpul Voievodului Alexandru cel Bun.

Pe atunci satul se numea Voitinu, iar mai tarziu, in vremea lui Stefan cel Mare, este trecut Voitin.

Deci prima atestare documentara dateaza de la inceputul secolului XV, din anul 1427, cand voievodul, Alexandru cel Bun, intareste lui Harman și fratelui sau Iatco, satul Voitinu.

*"Cu lui Dumnezeu, Io Alexandru Voivod, domnul Țării
Moldovei, facem cunoscut cu aceasta carte a noastră tuturor care
vor cauta la dansa sau, o vor auzi citindu-se precum am miluit pe
sluga noastră adevarata, pe Harman și fratele sau Iatco, cu
deosebita noastră mila și le-am întărit o cina lor, și le-am dat
satu./or, unde este casa /or, /a Voitinu, unde
acesta iese din padure și din poarta și unde este manastirea lor și
vechiul
loc de cosit sub Bradet, ca sa le fie uric cu tot venitul lor, nestricat
niciodată In v-eci./ar hotarul acestui sat, eu toate vechile hotare pe
unde din veac a umblat.[. .] Și la aceasta este credinta mai sus
numitu/ii Aexandru Voievod și credinta preaiubitului fiu al Domniei
Noastre Ilie voivod[.....]
Iar dupa viata noastră cine va fi domn In Tara noastră a
Moldovei, ori din copiii noștrii, ori din semintia noastră ori pe cine
Dumnezeu va alege Să fie, acela sa nu strice dania noastră, ci sa le-
o întareasca și imputerniceasca, pentru ca le-am dat pentru a lor*

dragoste și credințoasa slujba[. . .]

În Suceava, în anul 6935(1427) august 18"

Dupa trecerea a 63 de ani, în anul 6998 (1490), 16 martie, Ștefan cel Mare cumpăra de la Bogdan din Voitin, de la fratele său Ioan Miciurna și de la surorile lor Ilca și Musa, copiii lui Hărman, nepotul lui Iatco, cu 500 zloti țărăști, satul Voitin, pe care îl dăruiește mănăstirii Putna, împreună cu privilegiul de la Alexandru cel Bun.

În document se spune " .... *un sat anume Voitin unde a fost casa tatălui lor Harman și unchiului lor Iatco, unde iese Voitin din pădure și din poieni, unde a fost mănăstirea lor și fanata lor cea veche sub codru"*

○ data cu satul dăruiește mănăstirii și 11 familii de țigani robi, aduși din Basarabia, pe care îi stabilește la Voitin.

Din documentele mai sus menționate reiese faptul că în acea vreme, exista o mănăstire. Locul unde a fost nu se cunoaște și nici nu a mai fost amintit în vreun document cunoscut.

Probabil că fiind o mănăstire mai mică, călugării au fost duși la Mănăstirea Putna.

Exista un uric datat din 16 martie 1496 prin care Ștefan cel Mare trece mai multe biserici și preoții lor sub ascultarea arhimandritului de la Putna, Kir Popa Paisie. Acolo este amintit și satul Voitin cu preoții lui.

Satul mai este citat între satele mănăstirii Putna, în hrisovul din 2 februarie 7011 (1503) prin care îl întărește mănăstirii Putna satele ei, între care și satul Voitin, apoi într-un uric din 1592.

Spre sfârșitul secolului XVI, în anul 1583, Petru, domnul Moldovei, dăruiește Mănăstirii Sucevita, satul Sucevita, ascultător de curtea din Badeuți, în acest hrisov fiind menționat și numele *Voitin*, "*Insemnat și pe povarnișul*

obcinei la semnul la dealul Horodnicului, dara obcina și la vale pe vârful Pietroasa și de acolo spre sud la dealul Voitinel, la Prislopul Veteului și la dealul Secarici la capatul Voivodesi și de acolo la Dealul Crucii.

Urmeaza o perioada în care Voitinelul nu a fost mentionat în documente insa începând cu secolul XVIII satul este mentionat tot mai des in diferite acte și carti.

În aceasta perioada informatiile despre sat sunt intr-un context mal larg, referindu-se la manastirea Putna și satele ei.

În data de 9 noiembrie 1727, Grigore al II-lea Ghica Voda a dat o carte domneasca « *prin care cere a birul sate/or .pentru rupta bani/or birului a sate/or Vicovu de Sus și de Jos,a Voitinelului și lunca lui Caldeiu ».*

Locuitorii satelor,datorita exploatare crescande a calugarilor fugeau de pe moșie în acest sens Constantin Voda Duca da o carte prin care:

" scrie Domnia mea la toti miseaii noștri tarani să revina la casele lor că « le-arn usurat birul ». Se promite ca-i ,va apara de asuprirea calugarilor și de slugile domnești ;' iara la alta nimic nu vetj fj amestecați cu alta tara (tinut), nici alti sluiitori, nici pârcălabi peste voi nu vor intra. "

Dupa ocuparea Bucovinei de Imperiul Habsburgic este mentionat din nou satul cu numele Voitin in data de 23 ianuarie 1782, "în cordon, adica in Bucovina,manastirea Putna stapemește moșiile Vicovu, de Sus și de Jos, Voitin, Bălășinești,, Climauti"

Daniel Wennka In - Topographie der Bukovina zur Zeit ihre Erverburg Oesterreich ne da informatij asupra numarului de locuitori, cand impreuna cu Vicovu de Jos existau 112 familii.

Pe harta General - Karte der Bukovina 1774 (d r. D. VVerenka) apare trecut și satul Voitinel pe paraul eu același nume, afluent Statina și de asemenea este trecut si drumul care uneste Voitinelul de Frătăuți. Numele

satului este scris in limba germana - Woydinel.

În cronica bisericii Vicovu de Jos se mentioneaza Că prin anii 1744, satele Bilca, Voitinel, Galanești erau incorporate atat bisericește cat și administrativ Vicovului de Jos, așa cum arata cronica nuntilor, mortilor și nascutilor. Tot in aceeași cronica se arata ca satele de mai sus se separa de Vicov, In anul 1808.

Pentru secolul XIX informatiile despre localitate sunt mult mai numeroase. Voitinelul este mentionat si in documentele din preajma revolutiei de la 1848, de aici fiind ales deputat In dieta - Mihai Bodnar Bodnarescu.

În *Dictionarul geografic al Bucovinei*, de Em. Grigorovitză sunt mai multe iriformatii despre comuna.

« Voitinelul comuna rurala », districtul Radauti, așezata pe paraul cu același nume între Vicovu de Jos Hororodnic de Sus și Galanești.

Suprafata 17.72 kmp, populația 1108 locuitori exclusiv romani de religie greco-ortodoxa. Este strabatuta de drumul principal Marginea - Ciudei; printr-un drum de tara comunica eu Galanești și drumul districtual ce treee pe aici.

Are o școala populara cu elasa și biserica parohiala cu Hramul Sf. Ilie.

Populatia se oeupa cu agricultura și cu prasila de vite. Comuna are 1153 ha teren arabil, 386 ha! faneturi, 14 gradini, 384 ha pașuni și 658 ha padure.

Se gasesc 85 cai, 434 vite cornute, 238 ai, 307 porci.

În 1786 se desfiinteaza iobagia și satele se scot de sub regimul de bunuri manastjreștj, se desfiinteaza pentru 50 de ani servjciul militar obligatoriu și a avut loc o migratie din Ardeal.

Daniel Wennka spunea ca in Vicov s-au așezat destul de multi coloniști din Ardeal.

Satul era condus de un vornic (primar), numit de stapanirea austriaca.

Cel mai vechi primar despre care se știe a fost Dumitru Hrișca l-a urmat fiul sau, Niculai Hrișca, functia era onorifica, neplatita. Primul a fost primar 30 de ani, al doilea 25. Vornicii se numeau dintre gospodarii fruntași .Carte nu știau. Erau însă oameni cinstiti și-și îndeplineau slujba eu demnitate. Vornicul detinea aproape in exclusivitate puterea juridica și executiva.

Acel ce se îngrijea de putinele acte ce se întocmeau,era scriitorul (secretarul). Venea în comuna de doua ori pe saptamana, raspunzand și de Vicovu de JOS și Bilca.

. Toate pricinile - în afara de crime și unele încălcari de hotare - erau judecate de vornic. Putinele cazuri mai grave erau judecate de tribunalul din Suceava, apelul se facea la Lemberg (Galitia).

În 1865 a fost a mare invazie de lacuste, apoi foamete. A izbucnit holera.

in Șuvar, deasupra Vleoajului spre Galanești,au fost înmormantati într-o groapa comuna sute,de voitineni. in anii 1950 mai era un rest de la crucea de piatra.

Pe la 1890 s-a înfiintat obștea padurii satești, repartizandu-se fiecărei familii existente atunciate un lat (un numar sau un drept).

Peste cativa ani au aparut însă samsari "evrei" care cumparau de la familiile nevoiașe dreptul lor de padure.

Primul razboi mondial. Multi *voitineni* tineri, pe frontal Italian, au trecut la italieni,au luptat in legiunea de voluntari romani: invatatorul sublocotenent Chira Vasile,fratii Bujdei Ilie (sublocotenent) și Avram (plutonier),Hura Eugen - mare mutilate de razboi (fara ambele maini),Craciun Niculai etc.

In anul 1921 s-a aplicat reforma agrara. Vaduvele de razboi și invalizii primese cate 20 de ari de pamant.

Din anul 1808 pana în anul1885 satul Galanești a apartinut din punct

de vedere administrative de Voitinel.

In 1964 se desfiinteaza comuna Voitinel, satul alipindu-se la comuna Galanești. Din anul 2004 satul Voitinel a redevenit comuna.